

Žemės ūkio ekonomistai aptarė augalininkystės aktualijas pasaulinėje rinkoje

Įšvyka į Berlyno Humboldto universiteto Thyrow mokymų ir tyrimų stotį

Nelė Jurkėnaitė

Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas nuo 2014 m. yra tarptautinio, pelno nesiekiančio žemės ūkio ekonomistų tinklo „Agri benchmark“ narys. Tinklas siekia rinkti ir platinti patikimus duomenis apie svarbiausias globalias tendencijas žemės ūkyje. Jo ekspertų veikla dažnai padeda priimti politinius sprendimus.

Lietuvos mokslininkai prisideda prie tinklo „Agri benchmark“ veiklos ekologinės žemdirbystės ir prekinių kultūrų srityse. Ekologinės žemdirbystės ekspertų tinklas dar tik pradeda savo veiklą, o prekinių kultūrų tinklas jau turi ilgalaikę tarptautinio bendradarbiavimo patirtį ir bando kasmet

Vokietijos žemės ūkio ministerijos valstybės sekretoriaus dr. Dr. H. O. Aeiķnas pranešimas 2017 m. Prekinių kultūrų konferencijoje

Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas

suburti savo narius svarbiausiems pokyčiams globalioje rinkoje aptarti. Išsamesnę informaciją apie tinklo veiklą galima rasti www.agribenchmark.org.

2017 m. liepos 12–15 d. daugiau kaip 50 žemės ūkio ekonomistų susitiko Berlyne kasmetinėje tarptautinėje Prekinių kultūrų tinklo narių konferencijoje. Joje buvo pristatyti 2016 m. augalininkystės ekonominiai rezultatai, aptartos 2017 metų ir tolesnės ateities perspektyvos.

Pirmasis svarbus aspektas dėl mažų išlaidų (ypač azoto trąšoms), nedidelės žemės kainos ir nacionalinės valiutos nuvertėjimo Rusijos ir Ukrainos gamintojams praėjusieji metai buvo gana sėkmingi. Kadangi tai buvo ir derlingi metai, pradėjo augti eksportas, tikimasi ir tolesnio jo augimo. Po dešimtmetį trukusio eksporto augimo, viršijančio net 10 proc., Rusija 2016–2017 m. tapo pirmaujančia kviečių eksporto šalimi.

Sėkmė lydėjo ir Argentinos augalininkystę, ypač kviečių eksportuotojus. Po eksporto mokesčių panaikinimo jų pelnas pasiekė net 50 JAV dolerių už toną. Todėl tikėtina, kad artimiausiu metu Argentina

taps viena svarbiausių žaidėjų globalioje kviečių rinkoje. Abi minėtos tendencijos gali padidinti spaudimą globalioje žemės ūkio produkcijos rinkoje, ypač kviečių eksporte.

Antrasis svarbus konferencijoje aptartas klausimas buvo Europos gamintojų iššūkiai, kuriuos lėmė: a) griežtesnis maistinių medžiagų pertekliaus reguliavimas, atsiradęs siekiant apsaugoti vandens išteklius, b) mažėjantis veiksmingų augalų apsaugos produktų prieinamumas ir c) mažėjantis veiklos pelningumas. Vokietijos „Agri benchmark“ atstovai supažindino su adaptacijos strate-

Dr. Thomas de Witte pristato adaptacijos iššūkiams strategijas Europos Sąjungos augalininkystėje (Vokietijos atvejo analizė). T. Moellmann nuotr.

gijos rezultatais, pateikdami dviejų atvejų analizę, kuri remiasi *focus* grupės diskusija su regionų konsultantais ir augintojais. Šis tyrimas rodo, kad ūkininkai pereina nuo žieminių kviečių auginimo prie subalansuoto auginamų kultūrų rinkinio, kuriame vasariniai kviečiai atrodo ne tik gyvybinga, bet ir ekonomiškai patrauklia alternatyva. Partneriai iš Didžiosios Britanijos, Danijos ir Prancūzijos patvirtino, kad jų augintojai susiduria su panašiais išbandymais. Forumo dalyviai įvardijo adaptacijos prie naujų sąlygų poreikį kaip įdomią tyrimų sritį.

Konferencijoje pirmą kartą buvo pristatyta Mozambiko, Zambijos ir Tanzanijos cukranendrių auginimo ekonominė analizė. Nors regione cukraus trūksta ir išlieka aukštos šio produkto kainos, tačiau gamybos apimtys vis dar yra santykinai mažos. Cukranendrių auginimo išlaidos ypač aukštos ten, kur jų pasėliams trūksta lietaus. Gamybos išlaidos apytiksliai 100 JAV dolerių už toną aukštesnės, lyginant su Brazilija, kuri yra pasaulinis cukraus gamybos rinkos lyderis. Tačiau drėkinami plotai, pavyzdžiui, Zambijoje, gali būti naudojami cukraus gamybai ir ši produkcija gali konkuruoti tarptautinėje rinkoje. Minėtų Afrikos šalių gamyba yra konkurencinga ir pelninga dėl aukštos produkto kainos vietinėje rinkoje ir palyginti žemų sąnaudų. Todėl investicijos į šią sritį gali padidinti cukraus gamybos apimtį. ■

GAMTOS TYRIMŲ CENTRAS KVIĘČIA Į KONFERENCIJĄ

Spalio 27 d. (penktadienį) Verkių rūmų Baltojoje salėje (Žaliųjų ežerų 49, Vilnius) vyks konferencija, skirta kvartero nuogulų tyrimams.

PROGRAMA

14.00–14.10 Įžangos žodis. **Dr. M. Stančikaitė**

Gamtos tyrimų centro direktoriaus pavaduotoja mokslui

14.10–14.30 Kvartero sandaros pažinimas geologinio kartografavimo kontekste.

Dr. J. Satkūnas ir dr. R. Guobytė

Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos

14.30–14.50 Kvartero stratigrafija ir geochronologija diskusija be pabaigos?

Prof. dr. A. Bitinas

Klaipėdos universiteto Gamtos mokslų katedra

14.50–15.10 Lietuvos reljefas kaip paleogeografinių sąlygų atspindys

Prof. habil. dr. A. Česnulevičius

Vilniaus universiteto Kartografijos ir geoinformatikos katedra

15.10–15.30 Paleobotaniniai metodai kaip instrumentas kvartero aplinkos raidos pažinimui.

Dr. V. Šeirienė, dr. M. Stančikaitė ir dr. D. Kisieliene

Gamtos tyrimų centro Kvartero tyrimų laboratorija

15.30–15.50 Fliuvioglacialinių nuogulų pažinimas kaip problema.

Prof. dr. P. Šinkūnas, E. Šinkūnė (Vilniaus universiteto Geologijos ir mineralogijos katedra) ir **M. Kazbaris** (Gamtos tyrimų centro Kvartero tyrimų laboratorija)

15.50–16.10 Ledyno palikta morena kaip paleogeologinės informacijos šaltinis.

Prof. habil. dr. V. Baltrūnas

Gamtos tyrimų centro Kvartero tyrimų laboratorija

16.10–17.00 PASISAKYMAI

POKALBIAI PRIE KAVOS